MEDICINAULICI

ETICKÝ KODEX

V tomto kodexu předkládáme základní vymezení činnosti Mediků na ulici, etické zásady, k jejichž zachovávání se zavazujeme, a cíle, které se při naší činnosti snažíme naplňovat.

A. Kdo jsme?

Skupina studujících, převážně lékařství a dalších zdravotnických oborů, kteří se snaží pomáhat a poskytovat základní ošetření lidem v sociální nouzi a na okraji společnosti a podporovat je v soběstačnosti.
Dobrovolníci podílející se na činnostech spolku nejsou ani odborníci, ani laici, proto se soustředí především na základní úlohy a činnosti, které je schopen provést i proškolený laik.[1]
Postupujeme dle mezinárodních guidelinů pro street medicine[2] a etických kodexů WHO a ČLK. V případě, že daná situace vyžaduje hlubší znalosti a odbornější přístup, odkazujeme klienty k dalším zdravotnickým službám a profesionálnímu ošetření ve zdravotnickém zařízení.

B. Proč tvoříme etický kodex?

V české legislativě zatím neexistuje pojem “street medicine” a zároveň ani vymezení kompetencí studujících lékařských a zdravotnických oborů (jestli jsou rozsáhlejší než u laika či na podobné úrovni). Proto zde chceme představit morální zásady a soubor vnitřních předpisů, podle kterých se řídíme.
Zároveň tento kodex předkládáme širší odborné i laické veřejnosti pro zvýšení povědomí o naší činnosti.
Všichni studující, kteří se účastní činnosti spolku, se zavazují k postupům v souladu s tímto kodexem.
Zkušenější studující (zejména vedoucí poboček) se zavazují nově působící studující s kodexem obeznámit před nástupem na první výjezd/ ošetření a nabízet průběžnou pomoc při výkonu činnosti.

[1] *V současnosti sice nejsme dobrovolnickým spolkem ve smyslu Zákona o dobrovolnických službách, ale pro přehlednost dokumentu používáme pro označení osob podílejících se na aktivitách spolku pojem “dobrovolník”.*
[2] *https://www.streetmedicine.org/about-us*

C. Zásady

I. Základní principy činnosti

1. Naše činnost je založena na přesvědčení, že právo na ošetření, základní zdravotní péči a psycho-sociální podporu je univerzální bez ohledu na socio-ekonomickou situaci či postavení ve společnosti.
2. Z hlediska bioetické teorie je naše činnost založena na principismu, etice ctností a etice péče: vycházíme z principů beneficence (prospívání), non-maleficence (neškodění), spravedlnosti a autonomie (samostatnost), pochopení specifických okolností, ve kterých se klienti nacházejí, individuálního přístupu a empowermentu klienta, důrazu na silné stránky a motivace ke kontinuální péči o tělesné i duševní zdraví.
3. Klientům poskytujeme péči, při které není nevyhnutelná přítomnost lékaře, a klient z ní benefituje víc než v případě nenavštívení zdravotnického zařízení.
4. Vzhledem k různým podmínkám jednotlivých poboček se konkrétní postupy naší činnosti mohou v jednotlivostech lišit, základní principy se nicméně pokoušíme uplatňovat vždy.

II. Péče o klienty

5. V naší činnosti se snažíme o integraci základního ošetření a psychosociální péče s důrazem na empatický přístup ke každému klientovi.
6. Klienti jsou autonomní aktéři, rozhodují o míře poskytnuté péče.
7. S klienty vždy jednáme s nejlepším úmyslem a s respektem, jejich názoru a preferencím přikládáme váhu při rozhodování o dalším postupu.
8. Klienty motivujeme k pravidelnosti a kontinuitě péče, zároveň respektujeme právo klienta službu vždy odmítnout; za svá rozhodnutí není klient nikterak penalizován.
9. Diskriminace jakéhokoli druhu je nepřípustná, služby jsou poskytovány klientům bez ohledu na rasu, národnost, kulturu, vyznání, sexuální orientaci, pohlaví, věk či rodinný stav.
10. Dbáme na zachování soukromí a nesdílení informací o zdravotním stavu klienta.
11. Při předávání léčiv klientům dbáme na poučení o správném užívání v souladu se zásadami platnými dle SPC.[3]
12. V situacích ohrožujících život klienta a vyžadujících akutní ošetření neprodleně zajistíme předání do služeb zdravotnických zařízení.

[3] *Summary of product characteristics*

III. Dobrovolníci

13. Dobrovolníci poskytují služby bez nároku na finanční odměnu; klientům je péče poskytována bezúplatně.
14. Dobrovolníci poskytují službu v rámci svých schopností, kompetencí vymezených tímto Kodexem, vybavení a prostředí, ve kterém se v danou chvíli nacházejí.
15. Dobrovolníci musí být schopni vyhodnotit vlastní limity a zkušenosti, zvážit stav a nutnost ošetření klienta na základě dosavadních znalostí; tyto získávají v rámci studia, vzdělávacích akcí spolku a získaných dosavadních zkušeností dosažených při činnosti ve spolku.
16. Dobrovolníci nesou plnou odpovědnost za provedené úkony.
17. Dobrovolníci nejsou povinni poskytnout pomoc v případě, že se necítí v dané situaci bezpečně nebo je daná situace přímo ohrožuje.
18. Dobrovolníci zároveň nejsou povinni pravidelně docházet na ošetřovny ani nejsou zavázáni k plnění žádného konkrétního časového rozmezí nebo odpracovaných hodin.
19. Dobrovolníci dbají na psychohygienu a sebepéči jakožto kompetence nutné k dobrému výkonu činnosti zdravotníka.
20. Dobrovolníci se vzájemně podporují, zejména při zvládání stresových a náročných situací.
21. Zkušenější dobrovolníci a vedoucí poboček jsou připraveni ostatní podporovat a mediovat debriefing náročných situací.
22. Dobrovolníci dbají na příznivé morální klima při výkonu činnosti, reflexi krizových situací a z nich plynoucího morálního distresu a posilování morální resilience.
23. Dobrovolníci jsou otevřeni konstruktivní zpětné vazbě vedoucí ke zlepšování péče.

D. Vnitřní organizace spolku a financování

1. Všechny dary jsou transparentní, využívány především na nákup materiálu, spravování webových stránek, nájemné skladovacích prostor.
2. Účel využívaných peněz je uveden na transparentním účtu spolku.
3. Za činnost ve spolku studující nepobírají finanční ohodnocení ani jinou úplatu.
4. V České republice je spolek t.č. rozdělen na 5 poboček v Brně, Praze, Hradci Králové, Olomouci a Plzni - jedná se o města s lékařskými a zdravotnickými fakultami, které zajišťují vzdělávání budoucích lékařů, lékařek a nelékařského zdravotnického personálu.
5. Činnost jednotlivých poboček je organizována vedením spolku - dobrovolníci ve vedení konají rozhodnutí o činnosti spolku v nejlepším zájmu klientů a ostatních dobrovolníků spolku na podkladu tohoto Kodexu.
6. Spolek v Praze a Brně se pro dobrovolníky snaží zajistit pravidelné supervize k vytvoření bezpečného prostředí ke sdílení a reflexi emocí, zkušeností a zlepšení komunikace. Ve zbylých pobočkách za psychohygienu odpovídají zkušenější studující, kteří pro nováčky vytvářejí prostor pro sdílení jejich dojmů a emocí.
7. V zájmu společných hodnot a případné kooperaci, jsou o naši činnosti informováni i další orgány - vedení LF, městská policie, nemocnice, charita a jiné organizace s překrývajícími se zájmy.
8. Jednotlivé pobočky spolku vzájemně spolupracují, předávají si zkušenosti a informace a jednou ročně se potkávají na valné hromadě, kde se probírají celospolkové záležitosti.